

Mestské kultúrne a osvetové stredisko Snina, riaditeľ

Mestskému zastupiteľstvu
v Snine

Na rokovanie dňa: **01. 07. 2013**

Číslo poradia:

K bodu: **Návrh koncepcie využitia hospodárskej budovy – malého kaštieľa**

Predkladá:

PhDr. Daniel Andráško
riaditeľ

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Snine

schvaľuje

„Návrh koncepcie využitia
hospodárskej budovy – malého
kaštieľa“.

Spracovala:

PaedDr. Daniela Kapraľová
kurátor

Snina 20. 05. 2013

Dôvodová správa

Na základe verejnej diskusie, ktorá prebieha od zverejnenia tohto dokumentu na internetovej stránke Mestského kultúrneho a osvetového strediska Snina, predkladáme na posúdenie návrh koncepcie ďalšieho využitia hospodárskej budovy (malého kaštieľa) v susedstve zrekonštruovaného kaštieľa. Pre potreby kaštieľa navrhujeme (onedlho s galerijnou a muzeálnou expozíciou), využiť priestory hospodárskej budovy (malého kaštieľa) na vytvorenie jednotného komplexu, ktorý by mal slúžiť spoločnému cieľu múzejného charakteru. Zámerom mesta je podať v krátkej dobe žiadosť o nenávratný finančný príspevok na základe avizovanej výzvy na záchranu kultúrnych pamiatok.

Stanoviská komisie:

NÁVRH KONCEPCIE VYUŽITIA **HOSPODÁRSKEJ BUDOVY – MALÉHO KAŠTIELA**

Súčasná rozvojová stratégia mesta smerujú k tomu, aby sa Snina stala turistickým centrom regiónu, ponúkla svojim obyvateľom aj návštevníkom vzácnu historickú oddychovú zónu pozostávajúcu z pôvodného parku, kaštieľa - onedlho s galerijnou a muzeálnou expozíciou a hospodárskej budovy - malého kaštieľika. Toto územie sa priam núka, aby bolo v budúcnosti prirodzeným centrom spoluvytvárania identity mesta a súdržnosti regiónu.

Celý areál pozostávajúci z kaštieľa, hospodárskej budovy a parku je jediným zachovaným celistvým komplexom v meste, dýchajúcim históriou a dobovou architektúrou. Zásahy, ktoré boli v tomto priestore uskutočnené v minulosti, nie je vhodné opakovať. Celá revitalizácia má byť realizovaná citlivo - tak obnova parku ako aj komplexu budov. Neuváženým obsahovým a účelovým narušením jednotlivých objektov komplexu by sa zmarila krehká a dnes už vzácna historizujúca harmónia jedinečnej oddychovej a kultúrnej zóny mesta. V súčasnosti je národnou kultúrnou pamiatkou len samotný kaštieľ a socha Herkula. Park a ostatné pôvodné budovy však predstavujú ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky s významným kultúrnym potenciálom. Celý komplex bol už v minulosti delený na tri zóny: kaštieľ (ubytovanie), hospodárske budovy (administratíva, služby) a park (relax). Aj v súčasnosti má zmysel využiť jedinečnosť a zároveň širokospektrálnosť tohto územia, s menšou obmenou, ale podobným obsahom. Kaštieľ ako zóna pre verejnosť, hospodárska budova ako zóna administratívna, servisná a depozitárna, a samozrejme celý historický park ako zóna voľnej relaxácie a oddychu. Celý areál by bol „srdcom“ Sniny a zároveň poslednou lokalitou, ktorá si zachovala takmer pôvodnú architektúru bez nevhodných zásahov.

Múzeum má slúžiť kultúre, umeniu, vzdelaniu, relaxu, oddychu a byť pre miestnych obyvateľov akousi „pamäťou mesta“, ktorá napomôže rozvíjať zdravý lokálny patriotizmus obyvateľov, ich občiansku hrdosť a rozšíriť ponuku pre cestovný ruch. Múzeum je vedecká inštitúcia, ktorá plánuje zhromažďuje, triedi, odborne uchováva a ďalej vedecky spracováva zbierky hmotných dokladov o spoločenskom a kultúrnom vývine človeka a spoločnosti, o vývoji a zmenách prírody a prostredia. Neoddeliteľnou súčasťou múzea je jeho zbierkový fond, ktorý inštitúcia chráni, spravuje a vystavuje. Bez zbierkového fondu by táto inštitúcia nemala opodstatnenie. Aby múzeum mohlo realizovať zberový materiál, výskumy, dokumentáciu a archiváciu zbierok, musí mať zákonite pre tieto účely priestory na ich uskladnenie, opravu, obnovu, reštaurovanie. Čiže depozitáre a dielne. Vyhovujúci depozitár by mal mať dostatočnú kapacitu na uloženie nastávajúcej zbierky s perspektívou rastu na 10 rokov.

Ďalšou dôležitou úlohou múzea je aj jeho osvetová, kultúrna a výchovno-vzdelávacia činnosť. Táto si zasa vyžaduje vytvorenie polyfunkčného priestoru pre edukačné aktivity a múzejnú pedagogiku, teda prácu s cieľovými skupinami: návštevníkmi, verejnosťou, ale najmä so školami a rodinami s deťmi. Mnoho umeleckých organizácií cíti povinnosť vytvárať ďalšiu generáciu milovníkov umenia a kultivovať spoločnosť. O to viac, že je tu deficit estetickéj výchovy na školách. Aj zo strany firemných poskytovateľov je tu zámer prezentovať sa v oblasti umelecko-vzdelávacej, čo dáva ďalší rozmer spolupráce. Múzejné programy nasmerované na konkrétne cieľové skupiny dopĺňajú ponuku ostatných zariadení v dvoch kategóriách: ako východiskový bod k náučnému objavovaniu regiónu a ako alternatíva, ktorá

ponúka zážitkové programy pre spestrenie pobytu návštevníkov a širokej verejnosti (videoprojekcie, workshopy, výtvarné dielne, malé ateliéry, prednášky, besedy, výtvarné animácie, otvorené ateliéry, klubové filmy, stretnutia múzejného klubu, spriaznených skupín a pod.).

K všetkej tejto múzejnej činnosti, programom a balíkom sú nevyhnutné aj skladové priestory pre uloženie výstavných pomôcok a edukačného materiálu (podstavce na plastiky, cliprámy, rámy, panely, maliarske stojany, stoličky, stoly, rysovacie dosky, premietacie plátna, police na farby a pod.).

Keďže budova kaštieľa je účelovo naprojektovaná tak, aby reprezentovala a vytvárala zónu pre verejnosť: výstavy, expozície, sympóziá, ateliéry, rezidenčné pobyty umelcov, študovňa s klubovou atmosférou, informačný priestor a pod., je tu nevyhnutná potreba ďalšej budovy na prípravné práce pre túto prezentáciu. Preto je nutné, aby hospodárska budova /malý kaštieľik/ spĺňala práve tieto ostatné funkcie: zónu administratívnu, servisnú, depozitárnu a edukačnú.

V dnešnej dobe sa veľa múzejných inštitúcií borí práve s týmto problémom. Buď sú depozitáre od nich veľmi vzdialené, čo je neekonomické a z hľadiska ochrany zbierok náročné, alebo sú priamo v hlavnej budove, čo je z hľadiska požiarnej ochrany a bezpečnosti zbierok náročnejšie, nakoľko návštevnosť a voľný pohyb návštevníkov môže narušovať istotu bezpečia zbierok.

Kaštieľ a hospodárska budova tvoria jednotný komplex, ktorý by mal slúžiť spoločnému cieľu múzejného zámeru. Pre účelné uskutočňovanie tejto činnosti je nutné zriadiť depozitáre (ochrana a uloženie zbierkových predmetov), konzervátorské, reštaurátorské dielne (čistenie a údržba zbierok), mať k dispozícii dostatočné skladové priestory pre výstavnícke materiály, pomôcky, múzejný inventár (nutná potreba pri výmenných výstavách a edukačných podujatiach), priestory pre personál a samozrejme polyfunkčný priestor pre edukačné programy múzea. Taktiež je potrebné vytvoriť jeden ubytovací priestor pre krátkodobých externých pracovníkov múzea. Z logistických, ale aj finančných dôvodov sa javí ako najvhodnejšie riešenie zabezpečiť tieto priestory práve v budove hospodárskeho objektu – tzv. malého kaštieľa. Takýmto riešením by sa výrazne ušetril čas aj finančné prostriedky na prevádzku zariadenia.

Kaštieľ, hospodárska budova v meste Snina tvoria ideálny jednotný komplex, ktorý by mal slúžiť spoločnému cieľu muzeálneho charakteru. Ideálne zoskupenie budov pozitívne rieši základné typy muzeálnych zón, ktoré sú predpokladom dobrej koordinácie práce v múzeu. Takéto zoskupenie objektov situovaných v komplexe (v budúcnosti aj nádherného) parku je v Snine ideálne a jedinečné.

Dlhodobé ciele:

- komplexná revitalizácia celého územia, jeho citlivá obnova v čo najväčšom súlade s dobovými podkladmi

Krátkodobé ciele:

- zaradenie celého komplexu hospodárskej budovy a historického parku do zoznamu národných kultúrnych pamiatok
- odstránenie nefunkčných, nie pôvodných objektov v časti parku (zdevastovaný prevádzkový objekt bývalej ČOV, potrubie)

- vyčistenie svahu pod kaštieľom od náletov, obnova pôvodných koridorov kaštieľ - park

Termín: jún 2013

- vyhlásenie a vyhodnotenie novej súťaže na dodávateľa projektu hospodárskej budovy vrátane historického parku, verejné pripomienkovanie víťazného návrhu

Termín: august – december 2013

- vypracovanie projektovej dokumentácie na hospodársku budovu vrátane revitalizácie historického parku

Termín: január – marec 2014

Vzhľadom na to, že hospodárska budova je v havarijnom stave, navrhujem dočasne využiť tento objekt pre tvorivé aktivity mladých umelcov z Košíc a Sniny, ktorí zrealizujú v rámci Street Art Festivalu otvorený ateliér, na ktorom vytvoria obsahovo vhodnú a prínosnú, novú výtvarnú inštaláciu v exteriéri, konkrétne na budove hospodárskeho objektu – tzv. malého kaštieľa, a tak vytvoria živú galériu v meste, reprezentujúcu súčasné umenie.

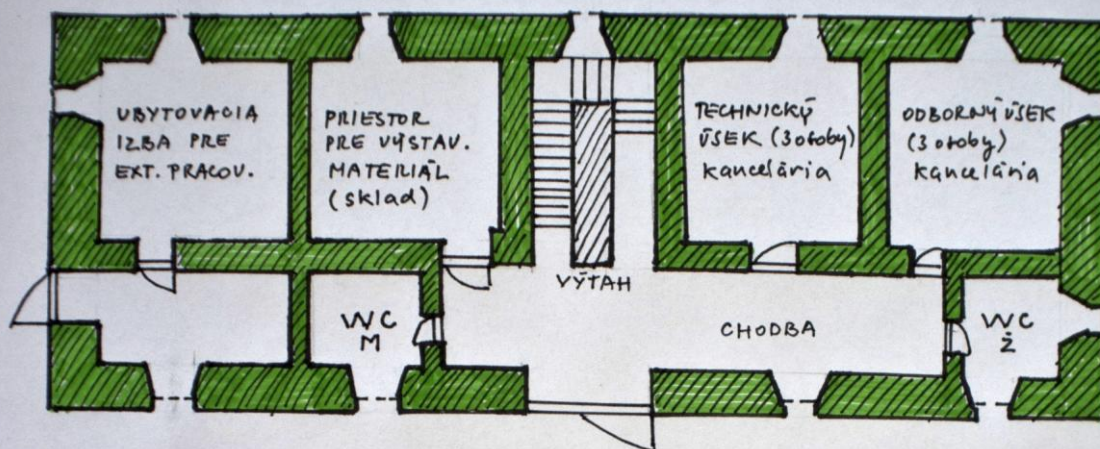
Vznikol by tak výtvarne zaujímavý a svieži, inovatívny kontrast medzi historickou architektúrou kaštieľa a súčasným monumentálnym umeleckým objektom street artu .

V Snine 16. apríla 2013

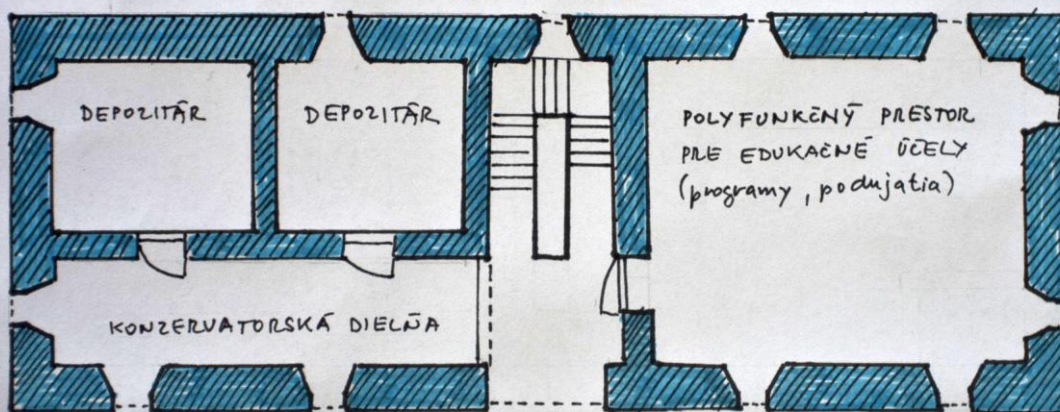
Vypracovala: PaedDr. D. Kapráľová

PÔDORYSY HOSPODÁRSKEJ BUDOVY / MALÉHO KAŠTIEĽA/

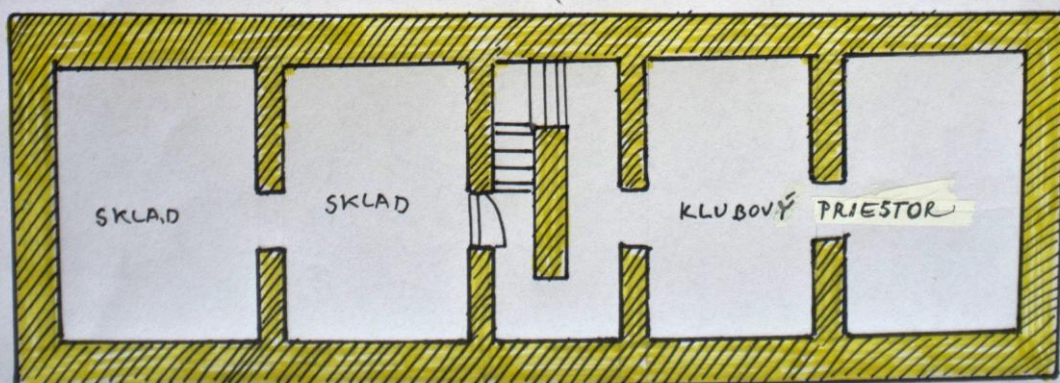
• prízemie •



• poschodie •



• pivnica •



• Priestor podkrovia budovy, navrhujeme využiť na malú detskú galériu. •

SPRACOVALA: D. KAPRÁLOVÁ

/Obr. 1: Pôdorys hospodárskej budovy – malého kaštieľa/



/Obr. 2: Hospodárska budova – malý kaštieľ/



/Obr. 3: Hospodárska budova – malý kaštieľ/